

כ"מ. - סק הרמב"ם כ"ה וכו' מהא דפסק הר"מ כ"י וי"ט
במ"ק ה"ל לפי מ"ש לעיל נ"חא ועיין לרבינו הפ"ח י"ד ס' ל"ט
ס"ק כ"ז סוסינו מנחה דוכתי דהכי קי"ל להפסד מועט לא חששו
ללא כהרד"כ שבהיה שם ועיין להרמב"ם נ"ב י"ד ס' נ"ג וב"ח
סוף ס' תקל"ז ומוהרי"ם ב"ה בנימוקיו לפסחים כ"ה הביא דבריו הרב
שמן המשחה דף קכ"ה ע"ד ר"ה ומלחתי זרע אחת י"ד ס' כ"ה
סוף ד"ה אכן ואמרי ברוך ה"ל ב"ה ב"ה הקודם ואחר זמ"ר הגיע
לידי ספר נפישת בדבש ורואית מ"ש הרב ב"ה בס' מ"ז ופנתי
אין לי לחזור על לימודי ואהה תהיה:

ואם אפשר להחזיר משום הפסד מרובה באיסורין דאורייתא כ"ן
להרמב"ם ש"ך ב"ד ס' רמ"ב בהנהגת איסור והיתר
ובהקדמות שם א"ת ב' והרב מוהר"ן הירש חיות בהנהגותיו למילין
דף מ"ט ע"ב כתב שגשגל ממש דברי הש"ס שם ובדף ע"ו ע"ב
דאמרינן רב והאיסורא דאורייתא ואת אמרת התורה חסה על ממונם
של ישראל דמוכח דבאיסור תורה לא שרינן משום הפסד מרובה
ע"ש ובהנהגותיו לר"ה דף כ"ז דודאי דחוק מאד לומר דהנהו תרי
עובדי חשיבי הפסד מועט ואלוהי הוא דמתמה הכי וכתב עוד שם
לחלק בין ל"ה למ"ט מן התורה דלגבי מ"ט אמרינן שפיר התורה
חסה כנ"ה דף כ"ז גבי חולדות של כסף וכו' משום דב"ה ק"ל
דחייב לבזבז כל ממונו משא"כ במ"ט דאיש חייב לבזבז כ"א עד
שליש ע"ש ויש לפקפק בטעמו דא"כ בלחם הפנים למה הו"ר
לקנות חטים עיין מנחות דף ע"ו ע"ב דאמרינן הטעם דהתורה
חסה וכו' שהקונה כולם יעלה לו ביוקר מקונה חטים והלא לפי
הנראה לא יעלה לו ביוקר אפילו שלישי ובכ"ה גס במ"ט אין ל"ה
לומר התורה חסה וכו'. ובס' דרכי אורחא שרשמי לקמן אות ל"ב
האריך ע"ד הש"ך כמה שלא הביא מש"ס חולין ה"ל בפלפול נחמד
ומריף ע"ש ובפרק י"ח:

צב התורה חסה על ממונם של ישראל עיין מה שרשמי
במערכת הא' אות קכ"ט דמיט דבא"ה מקומות
אמור רבנן אין עניות במקום עשירות ולא חששו להא דהתורה
חסה וכו':

ואם משום הפסד מועט אמרינן התורה חסה הנה הרב קהלת
יעקב ב"ח דרבנן במערכת הפקר אות קי"ג הוכיח דגם
משום הפסד מועט אמרינן התורה חסה וכו' ממ"ש הראשונים
דהא דהתורה חסה וכו' הוא מן התורה דילפינן מב"ה"ה דת"כ
ע"פ וזהו הכהן ופיט את הבית וכו' על מה חסה תורה על פני
כלי חרס וכו' והוקשה לו ממ"ש בשבת דף קכ"ד ע"ב להפסד
מרובה חששו להפסד מועט לא חששו דלמה ל"ה מאחר דהתורה
חסה גם על הפסד מועט ע"ש שהגיונו חלק הנה מה שהביא
מב"ה"ה דת"כ לא זכר שר משנה שלמה שניט כן בפ"ב דמסכת
נעים מ"ה. הן אחת דגם רש"י ז"ל בחולין דף מ"ט ע"ב הביא
זה מב"ה"ה דת"כ ולא הביא מתניין דנעשים והוא פלא ומלחתי
ראיתי שכבר העיר בזה הגאון מוהר"ר ברוך פרענקל בהנהגותיו
האדפסות בש"ס חדש דפוס ראש ע"ש ובפירושו רבינו גרשון בחולין
ס' פ' התורה חסה על ממון של ישראל דכתיב עשה לך שתי
חולדות כסף ולא של זהב עכ"ל נראה דמפרש טעמא דקרא
דחולדות כסף משום דהתורה חסה ולא משמע הכי בש"ס מס' ר"ה
דף כ"ז ע"א דפריקין מ"ש ההם דהוב' ומ"ש הכא דכסף ומשנינן
אב"ה כל כנופיה דכסף הוא דכתיב עשה לך שתי חולדות כסף
ואב"ה התורה חסה וכו' ע"ש דמשמע דחולדות כסף לאו משום
התורה חסה אלא מגזרת הכתוב כל כנופיה דכסף. ובספר תורת
חיים כתב בחולין שם התורה חסה דכתיב והשקית את העדה ואת
בעירם כן פ' הערך והראב"ן וכן פירש"י עכ"ל ולא ידעתי מי
הזיקין לזה ומי סגי ל' מה שפ' רש"י בסוגיין מדכתיב ופיט וכו'
ואם הוכרח לזה לא היה לא הזכיר ש"ס ערוך במנחות דף ע"ו ע"ב
דאמרינן גמי ההם התורה חסה וכו' ומסיימי בזה איכא רמזא
והשקית את העדה ואת בעירם וגם על רבותי הערוך (בערך
חם) והראב"ן (אין ספרו מלי אגלי) תמיה לי שכתבו זה ללפניה
גמורה ומהש"ס מוכח דאיש אלא רמו ועיקר הילפותא היא במ"ש

במתניין דנעשים ובת"כ ה"ל (ופל רש"י כ"י על התורה שכתב מחא
שהתורה חסה אין לתמוה כי דשפיר טובל לפרש דמיתו לומר דמחא רש"י)
וגם אהש"ס דמנחות קשה דמיתו רמו ושביק ילפותא גמורה דחגי
תנא במשנה ובירייתא דת"כ ה"ל ומלחתי להגאון מוהרמב"ם בקווער
יוס תרועה בסוגיא דר"ה ה"ל שצמד בזה וסירין דמאן דמפיק לה
מוטו הכהן וכו' ס"ל דליכא לחילף מוהשקית וכו' דהש"ס משום
לער ב"ה הוא וס"ל לער ב"ה דאורייתא ומאן דמפיק מוהשקית ס"ל
לער בעלי חיים לאו דאורייתא ולא כתיב ואת בעירם אלא ללמד
דהתורה חסה וקרא דופינו אלסריך לרמו דאפילו פשוטי כלי עץ
טמאים כסדרם ר"י ב"ה דנעשים מ"ה והוא חידוש כדאמרינן
בפ"ק דמועד קטן דף ח' ע"א וכו' ע"למא מורו דהתורה חסה ע"ש
ואהה תהיה מ"ש בהנהגות מלפני חיתן בש"ס דפוס ראש בחי' לר"ה
שם ולי' הנראה לא ראה מ"ס מן מוהרמב"ם ה"ל וכתב מרן ר"ל
בספר מנחה סעודה דף ל"ז ע"א ליישב בזה קושיא הרב קהלת
יעקב אש"ס דשבת ה"ל דסתמא דלמורא שם ס"ל דילפינן התורה
חסה וכו' מקרא דוהשקית ואת בעירם וא"כ אין ללמוד משם אלא
בדאיכא הפסד מרובה ומשום הכי לא חששו להפסד מועט ע"ש
וגמאל לפי"ז דהא התורה חסה אכ נאמר גס על הפסד מועט או
דוקא בהפסד מרובה סלי במחלוקת הפוסקים אי לער ב"ה דאורייתא
או דרבנן עיין כמה שרשמי בקווערם זה לקמן במערכת סוד"י
אות א' ולי' בדבר ועיין בדברי הרב מוהר"ה"ה בחי' למס' ר"ה
דף כ"ז וסבאחי סוד"י לעיל באות ל"א והשגתי ס' דרכי אורחא
לגאון בדורנו י"ז ורואית שם בח"ב פרק ע"ו שהאריך ברוב בקיאותו
ומריפותו ברוך שפלק ליראיו מחמתו ומסיק כן לדינא דהא דהתורה
חסה וכו' לא אמרינן אלא בהפסד מרובה ע"ש:

צב הקדש לא מהני ע"י שליח שאם אמר להבירו לא והקדש
שור אחד משורי לא הוי הקדש דמילי נינהו ולא
מימסרי לשליח וכו' כ"כ רבינו מוהרי"ם ב"ח"א ס' קכ"ז ב"ה
ותו דדוקא לתרומה וכו' ועיין להרב שמע יעקב בפ' ויגש ב"ה
ורואית וכו' שכתב דרבים תמכו עליו דלא אמרינן מילי לא מימסרי
לשליח אלא שהשליח ראשון לא ימסור לשליח שני מידי דמילי נינהו
אבל בעל דבר עושה שליח במידי דמילי נינהו וליין ס' בתי כהונה
שהחריך בזה ואיש מלי אגלי. ואני הדל מלחתי בשו"ת חת"ס א"ח
ס' פ"ד ד"ה וממוקמו וכו' דקאי בש"י מוהרי"ם ה"ל שכ' אהיה
דאמרינן בפ"י דף נ"ג ע"ב דמדפלתו ישראל לעגל אמרינן שליחותא
דשראל עבדי לא מטעם שליחות אחינן עלה וכו' ולעשות שליח
לאסור שלו ולהזמינו ולהביטו לפ"ז גמי ליחא דאין אדם יכול לומר
הקדש ככרי עבדי לגבוה כמ"ס ר"ן בפ"ק דפסחים גבי ביטול חמץ
פ"י שליח ועיין ט"ז ס' תל"ד סק"ז וכו' ע"כ וע' מחנה אפרים
הל' גלוהין ס' ז' שחמה ע"ד מוהרי"ם כמו שהק' בס' שמע יעקב
וגם עמ"ס מוהרי"ם דתרומה דמהני ע"י שליח שאם משום דמחשבה
דירה כמעשה דמי כמ"ס תוספות קי' נ"ט ע"ב ד"ה מידי תמה
דהקדש גמי מחשבה כמעשה כמ"ס תוס' שבועות (דף כ"ז ע"ב
ד"ה משום דהו) והביא דברי הר"ן גבי ביטול חמץ ה"ל וכו' דנ"ל
כדעת הסוברים דמהני ע"י שליח דאמרינן בתמורה דף י' ע"א
דאי מקדים עושה תמורה מליט תמורה בלבד כגון דאמר לשליח
לא הקדש לך וכו' וכו' שכן מדברי הרמב"ם בפ"ה מהל' בכורות
(עייניי שם ולא אבין ראה לעיין זה ואלו הוא ע"ס וז"ל בפ"ה וכו' וכו' למ"ס
שם ה"ל דמאי דאמרינן קרא לתשיעי עשירי וכו' מקודשין פ"ד כשהיה המונה
בעל הכהנה אכל את עשה שליח לעשר לו ועשה ליט מקודש דלחתי עשרי
וכו' דמשמע דעושה שליח להקדים העשירי כאלמיתו) ועוד הביא מדין הפרת
בעל ע"י שליח וכו' ד"ל דגם הסוברים בביטול חמץ דלא מהני על
ידי שליח היינו משום דהפסקר לא חשיב מעשה משא"כ בהקדש ומר
בריה בהנהגה כתב ליישב ה"ה דתמורה דאירי שאומר לשליח
שקדים שור של שליח. ומשמע לפי דבריו הללו דהוכחת הג' מח"א
מסוגיא זו הוא באם נאמר דכוננת הש"ס דשוו שליח לאקדושו ר"ל
שעשו שליח להקדים משלהם ולע"ד פ' זה דחוק בכוננת הש"ס דהא
מקמי הכי בעי רמי ב"ה מקדים מוסף חומש או מהכפר ושם פ'י
רש"י דמקדים היינו משלו וא"כ כי בעי גמי מקדים עושה תמורה